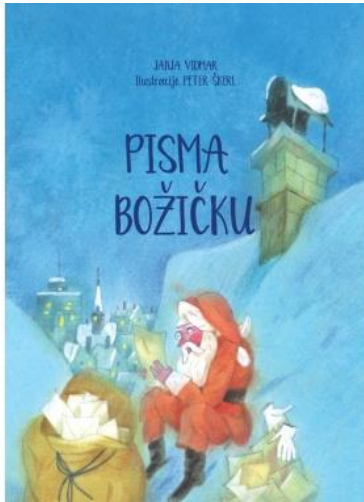

Janja Vidmar: **Pisma Božičku.**

Ilustr. Peter Škerl. Ljubljana: Chiara, 2020, 36 str.

| C – 1. stopnja

| Božiček (ljudski junak) – V otroškem leposlovju

Takole sem napisala za Buklo:

V knjigi je 15 različnih pisem, ki jih Božičku pišejo otroci in tudi starši. Želje tenkočutno odražajo zrahljane medsebojne odnose, vpliv novih medijev, tudi hujše družinske probleme, družbene razlike, razvajenost in potrošništvo, revščino in odrinjenost idr. Besedila so ravno prav povezana med seboj, na videz preprosta, toda do potankosti domišljena, da se nam razpre različnost otrok in njihovih družin v sodobnem času, ki ni vsem enako naklonjen.

Nekatera pisma so v verzalkah, ker so otroci še majhni, Vidu ga napiše celo starejša sestra. Urškina mamica v imenu Božička piše svoji hčerki in ji na ta način pove, kaj vse ji pri njej ni všeč; toda Urška ji odgovori samo s sms-jem. Vmes je tudi nekaj kratkih zgodbic, da bolje razumemo pisma Božičku. Nekateri otroci so sošolci ali sosedje, tako da iste reči spoznamo z različnih plati.

Nekaj otrok si od Božička želi predvsem (bogatih) igrač, drugi pa prosijo za trdnejšo in varnejšo družino. Prav vsa pisma, tudi pisma odraslih, pa izžarevajo globoko potrebo po sprejetju in toplih medsebojnih odnosih.

Ganljiva je skrb nekaterih otrok za Božička ... Kdo pa njemu prinese darila? Jakob mu nariše risbico, na kateri deček objema medvedka, Božiček pa kot da čaka, da se bodo skupaj žogali. Ne le ta zadnja, pač pa vse ilustracije toplo zaokrožajo pisma; podrobnosti na njih in izbor barv odlično dopolnjujejo njihovo sporočilnost. Čarobna naslovnica pa je prav spodbudna: pohitimo s pisanjem pisem, Božiček jih že začinja brati. 😊

Spodbude za branje:

Zbirka pisem je večplastna: lahko jo berejo otroci v 1. triletju OŠ, v razmislek in pogovor pa je lahko **tudi starejšim otrokom in odraslim!**

- Če so spodbude sploh potrebne, jim povem kaj od gornjega, preberem sporočilo založbe s hrbtne strani knjige ... ali zgolj pokažem naslovnico z ilustracijo Petra Škerla.
- Morda pa začnem tokrat drugače: najprej otroke prosim, da napišejo vsak svoje pismo Božičku. Ni se jim treba podpisati! (Mislim, da ni primerno, da jih javno beremo v skupini, tudi ne, če bi jih pomešali ali kako drugače zagotovili »anonimnost«.)
- Ko knjigo preberem, prosim otroke, da povedo, katere želje so se jih najbolj dotaknile. Najbrž ni primerno, da bi vsako pismo analizirali posebej, ampak se pogovorimo, kaj vse je v njih povedano in kaj zaslutimo »med vrsticami«.
- Zakaj so nekatera pisma napisana v verzalkah? Kaj menijo o tem, da Urškina mamica piše svoji hčerki Urški v imenu Božička? Kakšna se jim zdi Urška? (Bi pogledali tudi na ilustraciji, kako zgleda njena soba?)
- Bi želeli povedati, v kakšnih odnosih sta Nika in Matic?
- Kako doživljajo tole povezavo: Erazem si želi, naj mu Božiček prinese pametni telefon, da bo vsaj tako v stiku s prijateljem Joštom, ki je ves čas »na telefonu«. Sledi očkovo pismo Božičku, da bi rad sina Jošta nazaj, kajti ves čas je »na telefonu« in z mamico sta zanj nevidna. (Jošt je šele v drugem razredu; kaj starša res ne zmoreta urediti težave?) Deklica, podpisana samo N, prosi Božička za smrečico in potico, za mamico bundo in čevlje, za brata Erazma, ki si želi pametni telefon, pa raje pižamo, ker je stara že strgana, babica potrebuje nov rožni venec, ona zimske škornje, ker jo v gumastih zebe, za sestrico pa nov obraz in visoke pete, ker jo zafrkavajo, da je majhna in grda. Najbolj pa si želi, da bi mama nehala jokati.
- Kakšne igranje si želijo otroci? Manca sestavi za Božička dolg seznam in pripomni, da če ima tudi letos zanj rokavice in spominsko knjigo, ga sploh ni treba k njim. Bor ga spomni, da vse podatke za njegova darila najde na internetu, in upa, da se bo spomnil na črni petek in dobil popust kot njegova mama. Maja si tako zelo želi kučka Lumpija, da bi skorajda žrtvovala očka in mamico, da bi ga dobila. Toda spomni se, da ju Božiček ne bi mogel pustiti pod tujo smrečico, kajti tečnarila bi, očka vedno popoldne zmanjka na kavču in mami rabi jogo, drugače jo boli križ. (Bodo otroci opazili, da so v nekaterih družinah razvajeni tako otroci kot odrasli?)
- Ana prosi Božička, naj stlači v vrečo bavbava, ki ponoči straši mamico, toda naj se ne zmoti, ker je bavbav zelo podoben očku. Vid (oz. starejša sestra v njegovem imenu) mu piše, naj prosi boga, da jim vrne mamico, ki jo je bil vzel k sebi. Sošolka pravi, da Božiček menda ne obstaja, toda Timi ga vendarle prosi, naj oživi deklico z vžigalicami. Luka sporoča Božičku, da si najbolj želi, da bi se njegov očka vrnil z mirovne misije v Afriki; potrebuje ga, saj ga Ambrož iz 6. razreda spotika.
- Nekateri otroci sprašujejo Božička, kdo njemu prinese darila. Se ni morda od vseh piškotov zredil? (Otroke namreč tudi malo skrbi, da bi mu bili dimniki zato preozki). Jošt mu svetuje špinačni smuti, s katerim je njegova mamica menda precej shujšala (ampak zdaj ob božiču se spet baše). Deklica N pa – če bo prinesel vse tiste reči, ki jih potrebujejo v družini – bo pomila tla za njim, ni se mu treba preobuti v copate.
- Jakob Božičku celo nariše risbico. Oglejmo si jo. Kaj vidimo na njej in kaj ob tem občutimo?
- Pozorno pogledjmo tudi druge ilustracije v knjigi: katere podrobnosti so še posebno sporočilne? Kakšne barve in odtenke je izbral ilustrator? Kakšna se nam zdi naslovnica?
- Nas je zamikalo, da bi napisali pismo Božičku? No pa dajmo, toda tokrat ne le za vajo, ampak za čisto pravega Božička!

Nadaljnje spodbude za branje:

- Želite, da vam preberem Andersenovo pravljico *Deklica z vžigalicami*? (Le) tako lahko deklico oživimo. 😊
- *Pisma Božičku* lahko spodbudijo branje različnih božičnih in novoletnih slikanic, zgodbic idr. Predlagam, da nam bralci predstavijo vsak svojo najljubšo!

mag. Tilka Jamnik